

C U P R I N S

CAPITOLUL 1

ECONOMIA ȘI ȘTIINȚA ECONOMICĂ.	
OBIECTUL ȘI METODA ECONOMIEI POLITICE	19
Planul temei	19
Obiectivele temei	19
1.1. Nevoile umane și resursele economice. Raritatea și alegerea	19
1.1.1. Clasificarea nevoilor	20
1.1.2. Trăsăturile nevoilor	20
1.1.3. Resursele economice și clasificarea lor	21
1.2. Economica și raționalitatea în economie. Microeconomie și macroeconomie	21
1.2.1. Activitatea economică și momentele sale esențiale	22
1.2.2. Costul de oportunitate	22
1.2.3. Microeconomia	23
1.2.4. Macroeconomia	23
1.3. Economia politică - obiectul și metoda ei de studiu	23
1.3.1. Obiectul de studiu al economiei politice	24
1.3.2. Caracteristicile economiei politice	24
1.3.3. Componentele metodologiei economiei politice	25
1.3.4. Importanța însușirii economiei politice	25
Concepte-cheie	26
Probleme de reflecție	26
Aplicații	27

CAPITOLUL 2

ECONOMIA DE PIAȚĂ CONTEMPORANĂ -	
formă evoluată a economiei de schimb	31
Planul temei	31
Obiectivele temei	31
2.1. Economia naturală și economia de schimb.	
Caracteristicile generale ale economiei de schimb	32
2.1.1. Economia naturală	32
2.1.2. Economia de schimb	32
2.1.3. Caracteristicile generale ale economie de schimb	32
2.2. Proprietatea privată – trăsătură fundamentală a economiei de schimb	34
2.2.1. Concept	34
2.2.2. Atributele proprietății	35
2.2.3. Obiectul și subiectul proprietății	35
2.2.4. Formele proprietății	35

2.3. Monetarizarea economiei – trăsătură esențială a economiei de schimb	36
2.3.1. Apariția și formele evoluției banilor	36
2.3.2. Definiția și trăsăturile generale ale banilor	37
2.3.3. Funcțiile banilor	37
2.3.4. Masa bănească și puterea de cumpărare a banilor	37
2.4. Economia de piață și trăsăturile ei principale. Tipurile economiei de piață	38
2.4.1. Definirea economiei de piață	38
2.4.2. Trăsăturile economiei de piață	39
2.4.3. Tipurile economiei de piață	39
2.4.4. Trăsăturile modelului neoamerican	40
2.4.5. Trăsăturile modelului renan	40
Concepțe-cheie	42
Probleme de reflecție	42
Aplicații	43

CAPITOLUL 3

BUNURILE ECONOMICE ȘI UTILITATEA LOR	47
Planul temei	47
Obiectivele temei	47
3.1. Bunurile economice și tipologia lor	47
3.1.1. Concepțele bun, bun liber, bun economic, marfă	47
3.1.2. Tipologia bunurilor economice	48
3.2. Utilitatea bunurilor economice	50
3.2.1. Utilitatea generală și utilitatea economică	50
3.2.2. Măsurarea utilității economice	50
3.2.3. Nivelurile utilității și condițiile maximizării utilității totale	51
Concepțe-cheie	52
Probleme de reflecție	52
Aplicații	53

CAPITOLUL 4

CEREREA, OFERTA ȘI ELASTICITATEA LOR	57
Planul temei	57
Obiectivele temei	57
4.1. Cererea și elasticitatea ei	57
4.1.1. Definirea cererii și factorii de care depinde evoluția ei	57
4.1.2. Elasticitatea cererii: cum se măsoară și factorii ce o determină	58
4.2. Oferta și elasticitatea ei	60
4.2.1. Definirea ofertei și factorii ce o influențează	60
4.2.2. Elasticitatea ofertei: cum se măsoară și factorii ce o determină	61
Concepțe-cheie	62
Probleme de reflecție	62
Aplicații	63

CAPITOLUL 5

FACTORII DE PROducțIE	67
Planul temei	67
Obiectivele temei	67
5.1. Concepțele avuție națională și factori de producție	67

5.1.1. Corelația resurse - avuție națională	67
5.1.2. Definirea factorilor de producție	68
5.2. Munca – factor cu rol activ și determinant în producție	68
5.2.1. Definirea muncii	68
5.2.2. Resursele de muncă - sub aspect cantitativ	69
5.2.3. Resursele de muncă - sub aspect calitativ	70
5.3. Natura - factor originar de producție	70
5.3.1. Definire	70
5.3.2. Funcțiile specifice ale pământului - fond funciar	70
5.4. Capitalul - factor derivat de producție	71
5.4.1. Definire	71
5.4.2. Analiza elementelor capitalului	72
Concepțe-cheie	73
Probleme de reflecție.....	73
Aplicații	74

CAPITOLUL 6

UTILIZAREA FACTORILOR DE PRODUCȚIE.

COSTURILE DE PRODUCȚIE	79
Planul temei	79
Obiectivele temei	79
6.1. Combinarea factorilor de producție	79
6.1.1. Concept, laturi și factorii de care depinde	79
6.1.2. Indicatorii de eficiență a combinării factorilor de producție	80
6.2. Costurile de producție	81
6.2.1. Definire	81
6.2.2. Funcțiile costului	82
6.2.3. Structura și tipologia costului	82
Concepțe-cheie	85
Probleme de reflecție.....	85
Aplicații	86

CAPITOLUL 7

PRODUCTIVITATEA	91
Planul temei	91
Obiectivele temei	91
7.1. Conceptul și tipologia productivității	91
7.1.1. Definirea, cum se calculează nivelul productivității și legea creșterii productivității	91
7.1.2. Formele productivității și mod de calcul	92
7.2. Creșterea productivității muncii. Efectele și factorii ei	92
7.2.1. Ce presupune creșterea productivității muncii	92
7.2.2. Efectele creșterii productivității muncii	93
7.2.3. Factorii creșterii productivității muncii	93
Concepțe-cheie	96
Probleme de reflecție.....	96
Aplicații	97

CAPITOLUL 8	
CONCURENȚA ȘI PREȚUL	101
Planul temei	101
Obiectivele temei	101
8.1. Concurența	101
8.1.1. Definirea și rolul concurenței	101
8.1.2. Instrumentele și formele luptei de concurență	102
8.1.3. Efectele concurenței	102
8.1.4. Factorii de care depinde concurența	103
8.2. Tipuri de piețe concurențiale	103
8.2.1. Particularitățile pieței cu concurență perfectă	103
8.2.2. Formele pieței cu concurență imperfectă	104
8.3. Prețul: concept, formarea și funcțiile sale	105
8.3.1. Conceptul de preț	105
8.3.2. Formarea și determinarea prețului. Tipuri de preț	106
8.3.3. Funcțiile prețurilor	107
Concepte-cheie	108
Probleme de reflecție	108
Aplicații	109
CAPITOLUL 9	
PIAȚA MUNCII. SALARIUL	113
Planul temei	113
Obiectivele temei	113
9.1. Piața muncii	113
9.1.1. Corelația nevoie - cerere de muncă, pe de o parte, munca disponibilă - ofertă de muncă, pe de altă parte	113
9.1.2. Particularitățile pieței muncii	114
9.1.3. Piața muncii în România după 1989	115
9.2. Salariul	116
9.2.1. Etimologia și concepțiile privind natura salariului	116
9.2.2. Formele salariului ca venit fundamental	117
9.2.3. Limitele salariului	118
9.2.4. Factorii ce determină efectiv mărimea salariului	118
9.2.5. Formele de salarizare	119
Concepte-cheie	120
Probleme de reflecție	120
Aplicații	121
CAPITOLUL 10	
PROFITUL	125
Planul temei	125
Obiectivele temei	125
10.1. Profitul: concept, componente și funcții	125
10.1.1. Etimologia și modalitățile de a concepe profitul	125
10.1.2. Profitul legitim și nelegitim	126
10.1.3. Funcțiile profitului	127
10.2. Masa și rata profitului. Factorii profitului	127

10.2.1. Masa profitului: definire și mod de calcul	127
10.2.2. Rata profitului: definire și mod de calcul	128
10.2.3. Factorii ce determină volumul profitului	129
Concepțe-cheie	130
Probleme de reflecție.....	130
Aplicații	131
 CAPITOLUL 11	
RENTA ȘI DOBÂNDĂ	135
Planul temei	135
Obiectivele temei	135
11.1. Natura și mecanismul formării rentei	135
11.1.1. Conceptul de rentă	135
11.1.2. Mecanismul formării rentei	136
11.2. Formele rentei și prețul pământului	137
11.2.1. Definirea și analiza formelor rentei	137
11.2.2. Prețul pământului și modul de calcul	139
11.3. Dobândă	141
11.3.1. Creditul și rolul său	141
11.3.2. Tipologia creditului	141
11.3.3. Dobândă și rata dobânzii (modul de calculare)	142
Concepțe-cheie	144
Probleme de reflecție.....	144
Aplicații	145
 CAPITOLUL 12	
PIAȚA CAPITALULUI (FINANCIARĂ)	149
Planul temei	149
Obiective temei	149
12.1. Obiectul pieței capitalului: cererea și oferta pe piața capitalului (finanțieră)	149
12.1.1. Concepțele: piață finanțieră; acțiuni; obligațiuni	149
12.1.2. Cererea de titluri pe termen lung și factorii care o determină	150
12.1.3. Oferta de titluri pe termen lung și sursele ei	151
12.2. Instituțiile pieței financiare	152
12.2.1. Rolul Comisiei hărțiilor de valoare și al caselor de brocheraj	152
12.2.2. Bursa de valori – principala instituție finanțieră: definire, particularități, rol	153
12.3. Investiția în active finanțiere	155
12.3.1. Motivația investiției în active finanțiere	155
12.3.2. Factorii deciziei în active finanțiere	156
Concepțe-cheie	157
Probleme de reflecție.....	157
Aplicații	158
 CAPITOLUL 13	
PROBLEME ȘI POLITICI MACROECONOMICE.	
INDICATORII MACROECONOMICI	161
Planul temei	161
Obiectivele temei	161

13.1. Problemele macroeconomice actuale	161
13.1.1. Concepte de bază	161
13.1.2. Care sunt problemele macroeconomice	162
13.2. Statul și macroeconomia. Tipologia politicilor economice	163
13.2.1. Rolul economic al statului	163
13.2.2. Măsuri și forme de implicare a statului în economie	164
13.2.3. Definirea și tipologia politicilor economice	165
13.3. Indicatorii macroeconomici	166
13.3.1. Definirea și gruparea indicatorilor macroeconomici	166
13.3.2. Modul de calculare și analiza principalilor indicatori macroeconomici	167
Concepte-cheie	169
Probleme de reflecție	169
Aplicații	170
 CAPITOLUL 14	
CREȘTEREA ECONOMICĂ ȘI DEZVOLTAREA ECONOMICĂ DURABILĂ	173
Planul temei	173
Obiectivele temei	173
14.1. Creșterea economică	173
14.1.1. Conceptele: creștere economică, dezvoltare economică, progres economic	173
14.1.2. Tipuri de creștere economică	174
14.2. Dimensiunea ecologică a creșterii și dezvoltării economice	175
14.2.1. Corelația dezvoltare economică - mediul natural	175
14.2.2. Criza ambientală: concept și procese de amplificare	176
14.2.3. Concepțiile geocentrică, biocentrică, antropocentrică și cea de dezvoltare umană durabilă	176
14.2.4. Eforturile în plan politic și juridic menite să aplice concepția dezvoltării umane durabile	177
14.3. Demografia și dezvoltarea economică	178
14.3.1. Interrelația populație - dezvoltare economică	178
14.3.2. Modalități de explicare a interacțiunii populație - dezvoltare economică	178
Concepte-cheie	179
Probleme de reflecție	179
Aplicații	180
 CAPITOLUL 15	
ECHILIBRUL ȘI DEZECHILIBRUL ECONOMIC	183
Planul temei	183
Obiectivele temei	183
15.1. Conceptele de echilibru și dezechilibru economic	183
15.1.1. Echilibrul economic: definire și obiective	183
15.1.2. Dezechilibrul economic: definire și forme fundamentale	184
15.2. Modele ale echilibrului economic	185
15.2.1. Teoria clasică și neoclasică a echilibrului economic	185
15.2.2. Modul general de exprimare a echilibrului economic pe piața bunurilor, pe piața monetară și pe piața muncii	186
15.2.3. Modelul macroeconomic keynesian	186

Concepțe-cheie	189
Probleme de reflecție.....	189
Aplicații	190
 CAPITOLUL 16	
CONSUMUL, VENITUL ȘI INVESTIȚIILE	193
Planul temei	193
Obiectivele temei	193
16.1. Consumul și legitățile evoluției sale	193
16.1.1. Concepțele venit personal și venit național	193
16.1.2. consumul și formele sale	194
16.1.3. Legitățile evoluției consumului	195
16.1.4. Factorii consumului	195
16.2. Economiile și investițiile	196
16.2.1. Definirea economiilor și a investițiilor	196
16.2.2. Factorii ce determină evoluția investițiilor	197
16.2.3. Indicatorii ce stau la baza deciziei de a investi	198
16.2.4. Efectele creșterii investițiilor	198
16.2.5. Multiplicatorul și acceleratorul investițiilor	198
Concepțe-cheie	199
Probleme de reflecție.....	199
Aplicații	200
 CAPITOLUL 17	
FLUCTUAȚIILE ACTIVITĂȚII ECONOMICE.....	203
Planul temei	203
Obiectivele temei	203
17.1. Ciclicitatea - formă a mișcării economice	203
17.1.1. Genurile de fluctuații economice	203
17.1.2. Definirea și enunțarea tipurilor de cicluri economice	204
17.2. Ciclurile lungi și ciclurile pe termen mediu	204
17.2.1. Rolul modului tehnic de producție în evoluția ciclică	204
17.2.2. Analiza fazelor ciclului mediu, sau decenal	206
17.3. Cauzele evoluției ciclice	207
17.3.1. Teorii exogene mecanismului economic	207
17.3.2. Teorii endogene mecanismului economic	208
17.4. Politici anticiclice	209
17.4.1. Fundamentul politicilor anticiclice	209
17.4.2. Politici anticiclice bazate pe cerere	209
17.4.3. Politici anticiclice bazate pe ofertă	211
Concepțe-cheie	212
Probleme de reflecție.....	212
Aplicații	213
 CAPITOLUL 18	
ȘOMAJUL	215
Planul temei	215
Obiectivele temei	215
18.1. Șomajul și cauzele sale	215

18.1.1. Diferitele opinii privind definirea șomajului	215
18.1.2. Indicatorii ce caracterizează șomajul	216
18.1.3. Cauzele și formele șomajului	218
18.2. Indemnizația de șomaj	220
18.2.1. Rolul de măsură pentru protecția socială al indemnizației de șomaj	220
18.2.2. Funcția activă a indemnizației de șomaj	220
18.3. Măsuri de diminuare a șomajului și a efectelor sale	222
18.3.1. Rolul politicilor de diminuare a șomajului	222
18.3.2. Măsurile care privesc direct pe șomeri	222
18.3.3. Măsurile ce se referă la populația ocupată	222
Concepte-cheie	223
Probleme de reflecție	223
Aplicații	224
 CAPITOLUL 19	
PIAȚA MONETARĂ ȘI POLITICA MONETARĂ	227
Planul temei	227
Obiectivele temei	227
19.1. Băncile și instituțiile financiare	227
19.1.1. Scurt istoric și definirea conceptelor de bază	227
19.1.2. Funcțiile băncilor	228
19.1.3. Tipuri de bănci	229
19.1.4. Instituțiile bancar-financiare din România	230
19.2. Oferta și cererea de monedă	232
19.2.1. Formarea ofertei de monedă	232
19.2.2. Cererea de monedă și motivațiile ei	234
19.2.3. Piața monetară și echilibrul ei	235
19.3. Politica monetară și instrumentele ei	236
19.3.1. Definirea și rolul politicii monetare	236
19.3.2. Instrumentele clasice ale politicii monetare	237
19.4. Câteva instituții financiare internaționale	238
19.4.1. Istorul apariției principalelor instituții financiare internaționale	238
19.4.2. Rolul Fondului Monetar Internațional	240
19.4.3. Rolul Băncii Mondiale	242
Concepte-cheie	245
Probleme de reflecție	245
Aplicații	246
 CAPITOLUL 20	
INFLAȚIA	249
Planul temei	249
Obiectivele temei	249
20.1. Geneza și natura inflației contemporane	249
20.1.1. Scurt istoric și principalele forme ale inflației	249
20.1.2. Puncte de vedere privind natura inflației contemporane	250
20.2. Cauzele inflației; spirala inflaționistă	252
20.2.1. Precizări metodologice	252
20.2.2. Principalele cauze ale inflației	252
20.2.3. Interacțiunea dintre inflația prin cerere și inflația prin ofertă	254

20.3. Măsurarea inflației: intensități și sensuri ale acesteia	254
20.3.1. Nivelul absolut și cel relativ al inflației	254
20.3.2. Intensitatea inflației și sensurile evoluției ei	255
20.4. Principalele efecte ale inflației	257
20.4.1. Efectele generale ale inflației controlate	257
20.4.2. Efectele inflației scăpată de sub control	257
20.5. Anticipările și inflația. Politici de combatere a inflației	258
20.5.1. Rata anticipată a inflației și importanța ei	258
20.5.2. Politicile antiinflaționiste	259
Concepțe-cheie	260
Probleme de reflecție	260
Aplicații	261
 CAPITOLUL 21	
POLITICA BUGETARĂ ȘI POLITICA FISCALĂ	265
Planul temei	265
Obiectivele temei	265
21.1. Politica bugetară și bugetul de stat. Datoria publică	265
21.1.1. Definirea politicii bugetare	265
21.1.2. Bugetul de stat și structura sa	266
21.1.3. Teorii privind echilibrul bugetar	267
21.1.4. Politica bugetară pozitivă și efectele sale	268
21.1.5. Datoria publică: concept, structură și căi de achitare	269
21.2. Politica fiscală. Impozitele - principiile și funcțiile lor	270
21.2.1. Concepțele de fiscalitate și impozit	270
21.2.2. Conceptul de politică fiscală și principiile politicii fiscale	270
21.2.3. Principiile și funcțiile impozitelor	271
21.2.4. Aspecte internaționale ale impunerii fiscale	272
Concepțe-cheie	273
Probleme de reflecție	273
Aplicații	274
 CAPITOLUL 22	
ECONOMIA INTERNACIONALĂ	277
Planul temei	277
Obiectivele temei	277
22.1. Interdependențele economice internaționale	278
22.1.1. Care sunt interdependențele economice internaționale	278
22.1.2. Aspecte specifice ale economiei mondiale contemporane	278
22.2. Comerțul exterior și trăsăturile sale	279
22.2.1. Rolul comerțului exterior	279
22.2.2. Trăsăturile principale ale comerțului exterior	279
22.3. Noi aspecte ale relațiilor economice internaționale și efectele lor	280
22.3.1. Cooperarea economică internațională și trăsăturile ei	280
22.3.2. Câteva schimbări profunde în fluxurile economice internaționale	281
22.3.3. Efectele schimbărilor produse în economia mondială contemporană	282
22.3.4. Bursele și rolul lor	282
22.4. Balanța comercială	283
22.4.1. Conceptul de balanță comercială	283

22.4.2. Structura balanței comerciale	283
22.5. Teoria avantajului comparativ și eficiența comerțului exterior	284
22.5.1. Avantajul absolut și avantajul relativ în comerțul internațional	284
22.5.2. Eficiența comerțului exterior și indicatori de măsurare	285
Concepțe-cheie	286
Probleme de reflecție.....	286
Aplicații	287
 CAPITOLUL 23	
SCHIMBURILE VALUTARE.....	291
Planul temei	291
Obiectivele temei	291
23.1. Conținutul pieței schimburilor valutare	291
23.1.1. Definirea, componentele și obiectul pieței valutare	291
23.1.2. Cererea și oferta de valută.....	292
23.1.3. Trăsăturile pieței schimburilor valutare	293
23.2. Cursul valutar. Operațiuni pe piața schimburilor valutare	293
23.2.1. Definirea cursului valutar și factorii care îl determină	293
23.2.2. Operațiunile pe piața schimburilor valutare	294
23.3. Datoria externă	296
23.3.1. Noțiunea de datorie externă și formele ei	296
23.3.2. Gradul de îndatorare față de străinătate, efortul valutar și amortizarea datoriei externe	296
Concepțe-cheie	297
Probleme de reflecție.....	297
Aplicații	298
 CAPITOLUL 24	
INTEGRAREA ECONOMICĂ	301
Planul temei	301
Obiectivele temei	301
24.1. Conceptul și cauzele integrării economice	302
24.1.1. Conținutul noțiunii de integrare economică	302
24.1.2. Cauzele integrării economice	303
24.2. Uniunea Europeană - cea mai reușită formă de integrare economică	304
24.2.1. Crearea comunităților europene	304
24.2.2. Uniunea economică și monetară. Actul unic european	306
24.2.3. Instituția Uniunii Europene. Tratatul de Maastricht	307
24.3. Instituțiile comunitare	307
24.3.1. Parlamentul European	307
24.3.2. Consiliul European de Miniștri	308
24.3.3. Comisia Europeană	308
24.3.4. Curtea de Conturi	308
24.3.5. Alte organisme comunitare	309
- Banca Europeană de Investiții	309
- Comitetul Consultativ al CECO	309
- Comitetul Regiunilor	309
- Comitetul Economic și Social	310
24.4. Obiectivele comunității europene	310

24.4.1. Cele 7 obiective fundamentale	310
24.4.2. Mijloacele de realizare a obiectivelor	311
24.5. Relațiile externe comunitare	314
24.5.1. Relațiile cu organizațiile internaționale și cu țările terțe	314
24.5.2. Relațiile României cu Uniunea Europeană	314
Concepțe-cheie	319
Probleme de reflecție.....	319
Aplicații	320
RĂSPUNSURI LA APLICATII	323
BIBLIOGRAFIE	327

